O deseti družičkách / Matouš 25, 1 – 13 / **Olomouc 15. 11. 2026**

Bratři a sestry,

mílovými kroky se blíží advent. Děj našeho podobenství zachycuje velkou naléhavost chvíle. Výjev je jak vystřižený ze starověkých svatebních hostin. Jenže Ježíš ho pomyslně zasazuje jinam, než do běžného každodenního života, děj je zasazen do doby očekávání příchodu Mesiáše a rozhodující volání, že je ženich tady, to je chvíle na samém konci všech věků.

Je ohlášen příchod ženicha, který si jde pro svou nevěstu. Družičky, doslova panny, tedy mladá děvčata dosud neprovdaná, mu vycházejí naproti, aby mu udělaly doprovod a přivítání plné světel. Nic není důležitějšího, než toto. Všechny jiné aktivity jdou v této chvíli stranou a vlastně už patří minulosti.

Jenže již hned na začátku podobenství je řečeno ještě něco. A sice družičky jsou ohodnoceny. Hned na úvod. Deset družiček jde vstříc ženichovi, všechny mají rozsvícené lampy. A přece jsou předem hozeny po pěti do dvou různých pytlů. Polovina rozumných a polovina pošetilých. Proč? Vždyť přece v této chvíli všechny stejně plní svěřený úkol a žádný rozdíl není viditelný! Při všech je jasné odhodlání. Jít ženichovi vstříc! Ano – pokud by ženich přišel v této chvíli, vešly by na svatbu všechny. Jenže věci se mají docela jinak.

Ženich nepřichází. Opozdil se. Dalo se s tím počítat ? Dalo se to předvídat ? Nutno říci, že přesný okamžik příchodu ženich nestanovil. To ale jistě neznamená, že si ty družičky musely myslet, že přijde hned. Těch pět pošetilých tomuto dojmu podlehlo. Proto si s sebou nevzaly do rezervy olej. Ty rozumné i s tímto počítaly a nenechaly nic náhodě. Napadlo je, že se může dostavit nějaká komplikace, že budou putovat nocí třeba i dlouho, nežli se s ženichem setkají. A ukáže se, že to bylo prozíravé.

Když ženich nepřicházel, na všechny přišla ospalost a usnuly. Opět si zdůrazněme: usnuly všechny. Pošetilé i rozumné. Všechny jsou přemoženy únavou. Spící církev – časté naše téma. Jaká církev je ale vlastně ta spící ? Je to snad církev, která ochabuje v misijní aktivitě ? Je to církev, která zapomíná na dobré činy ? Anebo snad církev, která je uzavřená a není vidět ani slyšet ? Je to církev, která má zastaralé struktury, oprýskané modlitebny, ubývající počet členů a zpívá utahané písně ze středověku ? Všechny usnuly a přemohla je únava. A když všechny, tak to znamená katolíci i pravoslavní stejně jako protestanti. Je to naše ČCE a Husiti a Církev Bratrská, adventisti i charismatici. Všechny zmohla únava. Mnoho toho můžeme církvi vytýkat, té obecné i té naší českobratrské evangelické. Můžeme ji kritizovat a brblat od rána do večera. Ale všichni máme únavou zastřen výhled ke Kristu. To je obraz křesťanstva před Kristovým druhým příchodem. Církev unavená dlouhým čekáním na ženicha. Náš Pán se opozdil, a to pořádně, celá dvě tisíciletí. Není snadné a samozřejmé zůstat bdělým po takové době. To čekání na nás tíživě doléhá. Víčka nám padají. Jsme zděšeni z podoby světa. Z hrubé síly, ničící lidské životy, ze lži, která se díky moderním technologiím dovede šířit neskutečnou rychlostí a zasahuje miliony lidí najednou během pár vteřin. Opravdu se už blížíš náš Pane? Jak dlouho ještě?

Jenže náš Pán v podobenství přece jen – naštěstí - rozlišuje. Mezi tím, když jeho církev občas přemůže únava – a tím, kdy už přestane čekat a vyhlížet vůbec. To není totéž. Mnozí jsou třeba unaveni, ale současně čekat a vyhlížet nepřestali. Jiní ovšem nejen že přestali věřit, že ženich opravdu přijde. Oni dost možná nevěřili vůbec, od samotného počátku. Ty prázdné lampy odhalí dokonce i to, že u těch pošetilých to vlastně nebyla jen únava z dlouhého čekání, ale že ony ve skutečnosti ženicha opravdově nečekaly nikdy. Nebo možná jen chvíli…

Jak ale má to skutečné čekání vypadat? Snad tak, jak Krista čekal třeba Johann Christoph Blumhardt, německý probuzenecký kazatel, který tak věřil a tak toužil po brzkém Kristově příchodu, že měl neustále v pohotovosti koně a bryčku, aby mohl kdykoli vyrazit naproti Mesiáši? Nějak takhle? Ano, Blumhardtovi ten jeho povoz jistě napomohl k bdělosti a k vyhlížení. A jsou jistě rozličné projevy vztahu k Bohu, které nám pomáhají Ježíše Krista vyhlížet. Každý z nás můžeme mít ten svůj. Já mám

třeba ve zvyku každý rok na prahu adventu číst a znovu promýšlet biblické oddíly o posledních věcech člověka a světa.

Družičky spí. Ale najednou dojde k rozhodujícímu zvratu. Uprostřed noci se rozlehl křik: Ženich je tu, jděte mu naproti! Teď se dostaví okamžik pravdy. Ale hlavně milí bratři a sestry, tohleto je chvíle vysvobození. Půlnoc. V tuto hodinu vysvobodil přece Bůh Izraelce z Egypta. Jenže současně je tomu tak, že právě nyní se projeví připravenost jedněch a nedbalost druhých. Pošetilé panny najednou nemají olej. A ty rozumné nevyslyší jejich zoufalé prosby o pomoc, o solidaritu. My se na ně někdy za to díváme skrz prsty. Ne, že by nechtěly pomoci, ale pokud by tak učinily, nedostávalo by se všem. Světla vítající ženicha by nakonec všem zhasla. Ne že by nechtěly pomoci – ale prostě to už nejde, teď už na to není čas. Olej v tomto příběhu je nepřenosný. A co víc – tento olej se totiž koupit vůbec nedá.

Ty pošetilé družičky nepočítaly s tím, že před příchodem ženicha budou mít tolik času, který je přece tak drahocenný. A přesto - když se probudí, zase už je času minimum – a vlastně už běží poslední vteřiny, kdy už nelze nic napravit ani zařídit.

Asi nejvíce v dějinách se spekulovalo o tom, co zde vlastně symbolizuje ten olej. Jedni tomu rozuměli tak, že jsou to dobré skutky křesťanů. Jiní, kteří skutkaření odmítali, mluvili o tom, že je to naopak pouhá víra. Sváťa Karásek za tím olejem vidí Písmo svaté. Jiný současný výklad to vidí tak, že je to vytrvalost ve vyhlížení a připravenost čekat na ženicha. Asi nejvíce mne čerstvě oslovil výklad mého oblíbeného Nico ter Lindena, který se domnívá, **že ten olej zastupuje všechno, co si člověk za svého života osvojil, že je to vše, co získala jeho duše**. A to může být víra, dobré skutky, duchovní bdělost, vnitřní radost a pokoj, všemožně prokazovaná láska, milosrdenství, dobrota. Překonání strachu kvůli druhým, třeba jen drobné statečné činy. Živá naděje navzdory utrpení a bolesti.

Čas půlnoční - čas vysvobození. Rozhodující chvíle uvítání ženicha, se kterým mají jeho věrní vstoupit na hostinu, do Božího království. Do radosti, hojnosti a svobody věčné.

Pět panen vejde. Ale dalších pět, které se opozdí v té rozhodující chvíli, zůstane před branami svatebního sálu. Na konci podobenství je Kristus, který práskne dveřmi, zabouchne je před nosem těm, které mu nestačily posvítit na cestu, těm, které zmeškaly jeho triumfální průvod. Neznám vás – tohle slovo nás musí děsit. Z Nového zákona přece známe Krista milujícího, milosrdného a odpouštějícího, obětujícího se. Krista, který je jedno se svým Otcem, přijímajícím marnotratného syna. Kristus zavírající vrata nám do toho příliš nesedí.

Představujeme si někdy to, že by se podobenství vyvíjelo jinak. Poté co by se ozval křik uprostřed noci a ty pošetilé by zjistily, že jim zhasínají lampy, po naléhavé prosbě by jim ty rozumné olej nakonec vypůjčily a všechny by vyšly ženichovi vstříc. I s tím rizikem, že než se s ním setkají, dojde olej všem deseti. Ale vynikla by přece jejich vzájemná opora a soudržnost, vynikla by jejich láska a ochota riskovat jedna kvůli druhé. Tak se to od Božího lidu přece čeká a předpokládá, že si budou pomáhat v jakékoli nouzi, ať zaviněné nebo nezaviněné. Když pak by došlo k setkání se ženichem, ty pošetilé by padly na kolena, pokorně vyznaly, že je to jejich vina, že jim došel olej. A ženich by je neodmítl, ale řekl by něco jako: Dávno jsem si vás zamiloval, vejděte v mou radost, ať jste jaké jste.
Takovýto pomyslný apokryf k tomuto podobenství by se nám jistě líbil víc než ty zavřené dveře. Víme přece, že nikdo není bez viny, ale přesto přece doufáme, že náš Pán jednou řekne: Tys byl pěkný týpek, ale já tě přece znám….

Vztah s Kristem je ten nejdůležitější a nejpodstatnější vztah v našem životě. Známost s ním. Ty pošetilé slyší: neznám vás. Naopak ti, kteří jsou přijati k hostině, ženicha znají. A to, že ho znají, má za následek, že v životě nepromeškají a nepropásnou jeho příchod. Promeškat a propásnout setkání s Ježíšem Kristem znamená prohrát všechno. Pojďme mu vstříc a buďme každý odpovědný za to svoje světlo. To ať svítí v temné noci. Svatební sál bude plný. Bude mnoho těch, kdo vejdou, mnoho těch, kteří Krista v životě poznali a znali. A k těm se přizná i on sám. Amen.

Modlitba*: Pane Ježíši Kriste, jako tvoje církev tě vyhlížíme a čekáme v našem světě. To čekání se nám zdá někdy příliš dlouhé. Je při nás málo vytrvalosti. Jsme unaveni, víčka nám padají. Prosíme, dávej nám sílu vždy na novou cestu tobě vstříc. Toužíme být připraveni na setkání s tebou. A s nadějí voláme: Přijď, Pane Ježíši. Amen.*